

IX. Daně.

Loterní sběratelé jsou prosti daně výdělkové, ač-li se nezabývají prodejem jiných předmětů (d. dv. kanc. ze dne 29. března 1838 č. 1226 sb. z. prov. pro Halič); jsou však podrobeni dani z příjmu ve třídě II. (roz. fin. min. ze 17. prosince 1850 č. 19947).

Loupež.

I. Pojem.

Zločinu loupeže dopustí se ten, kdo učiní osobě násilí, aby se zmocnil její věci nebo vůbec nějaké cizí movité věci; násilí záležeti může buď ve skutečném ublížení nebo jen ve hrozbě (§ 190 tr. z., § 483 voj. tr. z., § 273 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu). Dokonán jest zločin loupeže pouhým spácháním násilí, zmocnění se věci ku dokonání nutno není. Násilí může býti buďto fysické (skutečné ublížení), při čemž pouhé užití násilí stačí (vis compulsiva), přemožení (vis absoluta) se nežádá (nál. kas. soudu z 8. ledna 1887, sb. č. 1019). Násilí však může býti také psychické, záležeti ve vyhrožování, které však vzhledem ke druhu zla, jímž se hrozí jeviti se musí jako násilí ohroženému již učiněné; při zločinu vydírání (§ 98 lit. b trest. z.) jeví se vyhrožování jen jako hrozba, která ohrožovanému pro budoucnost »důvodnou obavu« působí (roz. kas. soudu z 22. října 1883 sb. č. 778). Násilím však není obmyslné omámení (§ 125 tr. z.); moc tímto způsobem nad cizí věci nabytá jest pouze krádeží.

II. Trest.

Trest zločinu loupeže jest rozdílný dle toho, byla-li tato spáchána vyhrožováním anebo fysickým násilím. Již samo vyhrožování, byť i se stalo jen jediným člověkem a zůstalo bezvýsledným, tresce se 5—10 léty, stalo-li se však ve společnosti jednoho nebo více loupežníků nebo vražednou zbraní a bylo-li jmění skutečně uloupeno, tresce se u všech spoluloupežníků 10—20 léty těžkého žaláře. Též trestu se užije také při použití fysického násilí. Bylo-li toto násilí provázeno výsledkem, budiž uložen trest těžkého žaláře 10—20 let s patřičným ztížením. Bylo-li někomu při loupeži způsobeno poranění nebo ublížení, kterýmž tento utrpěl těžké poškození na těle (§ 152 tr. z.), aneb byl-li někdo uveden ve trapný stav trvalým zlým nakládáním nebo nebezpečným vyhrožováním, nemá sice každý ze spoluloupežníků, avšak všickni ti, kteří účast měli na způsobeném poškození nebo na uvedení ve trapný stav (roz. kas. s. ze dne 30. dubna 1880, č. sb. 254, opáčně roz. z 24. listopadu 1876 č. sb. 134), potrestáni býti doživotním těžkým žalářem (§§ 191—195 tr. z., 484—488 voj. tr. z., 274—278 tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu, poslední však s tou odchylkou, že loupež fysickou mocí spáchaná a s úspěchem se setkavší smrtí má býti potrestána. Rovněž tresce se dle voj. tr. z. takováto loupež za války smrtí provazem).

III. Loupež mořská.

Voj. tr. z. v § 490 vytýká jako zvláštní druh loupeže, loupež mořskou, která v tom záleží, že někdo s tím úmyslem, aby se zmocnil neprávem lodi nebo člunu, osoby nebo věci na nich se nalézající, proti jedné nebo více osobám na moři užije násilí. Každý, kdo k tomu spolupůsobil a válečným námořnictvem byl polapen, má býti potrestán v míru i ve válce smrtí provazem, ať úmyslu svého dosáhl čili nic.

IV. Dle osnovy nového trest. zák. (§ 259) jest loupež dokonaná tím, když věc odňata byla. Trestem jest káznice do 10 let nebo vězení 6měsíční, při okolnostech zvláště přitěžujících káznice do 20 let. S trestem na svobodě může být spojen též trest peněžitý do 4000 zl.

Loupež lidí jest zločinem veřejného násilí.

I. Pojem.

Loupeže lidí se dopouští, kdo bez vědomí a svolení řádné vrchnosti (t. j. onoho rakouského úřadu, který dle zákona rozhoduje o tom, zdali někdo má býti zatčen a do ciziny vydán, roz. ze dne 2. prosince 1889 sb. č. 1320) lstí nebo násilím zmocní se člověka v rakouském území se zdržujícího byť i cizince, v úmyslu proti jeho vůli cizí (v cizině se nalézající) moci jej vydati (§ 90 tr. z., § 368 voj. tr. z. s dodatkem, »pokud čin ten není zločinem loupeže námořní« (§ 490); § 167 tr. z. pro Bosnu a Herc.).

II. Trestem jest těžký žalář od 5—10 let, který však, bylo-li s činem spojeno nebezpečí smrti nebo naprosté ztráty svobody, může býti prodloužen až na 20 let (§ 91 tr. z.). Byla-li loupež lidí spáchána za války v úmyslu, získati jinému než rakouskému vojsku brance nebo osoby k vojenským sborům náležející cizímu státu jako osadníky, stává se zločinem nedovoleného verbování a stihá se, i když jej spáchala osoba civilní, vojenským soudem dle voj. tr. z. (§ 92 tr. z.).

III. Osnova nového trestního zákona mluví o loupeži lidí jako zločinu proti osobní svobodě: Dle § 239 dopouští se tohoto zločinu, kdo lstí, vyhrožováním nebo násilím zmocní se člověka, aby jej uvedl ve stav bezmocný nebo v otroctví, porobu nebo v cizí válečnou nebo námořskou službu nebo aby byl udržován v místě, kde státní ochrany jest zbaven, v bezprávné odvislosti. Trest jest káznice od 3—15 roků nebo vězení od 3—5 let. Témuž trestu podléhá, kdo se účastní obchodu s otroky nebo jich dopravy. Též může vinník po odbytí trestu býti dán pod policejní dozor.

Magistráty.

I. Pojem.

Název »magistrát« má původ svůj v římském veřejném právu, kdež značil jak úřad tak i úředníka samého. Když s recepcí římského práva byly převzaty také názvy latinské, počalo se slova »magistrát« užívati ku označení orgánu městské správy.

V Rakousku jest užívání významu tohoto rovněž původu dávného. Až po rok 1848 rozuměly se magistráty orgány svobodných měst a městys (v dolních Rakousích, ve třech nejstarších krajích hornorakouských, ve Štýrsku, v Čechách, na Moravě a v Haliči), které byly nadány zvláštní pravomocí. Tak stanoví dv. d. ze dne 1. listopadu 1783 č. 206 sb. z. s. ve příčině vídeňského magistrátu městského, že magistrát má trojí úkol: obstarávati politické a ekonomické záležitosti, civilní soudnictví, konečně i trestní soudnictví jistého druhu. Podobně byly také zorganizovány magistráty jiných svobodných měst. Od úřadů zeměpanských lišily se magistráty tím, že sbory magistrátu, jakož i purkmistr, v jich čele stojící byly občanstvem voleny. Změna ústavy, již rok 1848 přivodil, učinila konec pravomoci magistrátů, aniž by tím ovšem pojem tento úplně vymizel.

II. Příslušnost magistrátů dle platného práva.